

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 62/19

Luxembourg, 14. maj 2019

Sodba v združenih zadevah C-391/16 M,
C-77/17 X in C-78/17 X

Določbe Direktive o beguncih v zvezi s preklicem in zavrnitvijo priznanja statusa begunca iz razlogov zaščite varnosti ali skupnosti države članice gostiteljice so veljavne

Preklic statusa begunca ali nepriznanje tega statusa ne povzroči, da oseba, ki jo je utemeljeno strah, da bo v državi izvora preganjana, preneha biti begunec, niti ne povzroči izgube pravic, ki jih Ženevska konvencija pripisuje temu stanju

V Belgiji in v Češki republici je bil državljanu Slonokoščene obale, državljanu Konga in osebi čečenskega izvora preklican status begunca oziroma jim ta status ni bil priznan na podlagi določb¹ Direktive o beguncih², na podlagi katerih je mogoče take ukrepe sprejeti proti osebam, ki pomenijo nevarnost za varnost ali – če so bile obsojene zaradi posebno težkega kaznivega dejanja – za skupnost države članice gostiteljice. Zadevne osebe nasprotujejo preklicu oziroma nepriznanju statusa begunca pred Conseil du contentieux des étrangers (upravno sodišče za spore v zvezi s tujci, Belgija) in Nejvyšší správní soud (vrhovno upravno sodišče, Češka republika), ki dvomita o skladnosti zadevnih določb Direktive z Ženevsko konvencijo³.

Ti sodišči poudarjata, da Ženevska konvencija iz zgoraj navedenih razlogov sicer omogoča vrnitev ali odstranitev tujca ali osebe brez državljanstva, vendar ne določa prenehanja stanja begunca. V tem kontekstu sprašujeta, ali določbe Direktive, s katerimi je državam članicam omogočeno, da iz zadevnih razlogov status begunca prekličejo ali ga ne priznajo, ne vsebujejo razloga za prenehanje ali izključitev, ki ga Ženevska konvencija ne vsebuje. V teh okoliščinah Sodišče sprašujeta, ali so zadevne določbe Direktive veljavne ob upoštevanju pravil Listine EU o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) in PDEU, v skladu s katerimi mora azilna politika EU spoštovati Ženevsko konvencijo.

Sodišče v sodbi z današnjega dne najprej navaja, da čeprav je z Direktivo določen sistem zaščite beguncev, ki je lasten EU, ta direktiva temelji na Ženevski konvenciji in je njen cilj zagotoviti polno spoštovanje te konvencije.

Sodišče v tem okviru pojasnjuje, da **dokler pri osebi, ki ni državljanica EU, ali osebi brez državljanstva obstaja utemeljen strah pred preganjanjem v izvorni državi ali državi prebivališča, je treba to osebo šteti za begunca v smislu Direktive in Ženevske konvencije, in sicer ne glede na to, ali ji je bil formalno priznan status begunca v smislu Direktive.** Sodišče v zvezi s tem ugotavlja, da je status begunca v Direktivi opredeljen kot priznanje državljanu tretje države ali osebe brez državljanstva kot begunca s strani države članice ter da je **to priznanje povsem deklarativne narave in ni konstitutivno za obstoj statusa begunca.**

¹ Člen 14(4) in (5).

² Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (UL 2011, L 337, str. 9).

³ Konvencija o statusu beguncev, podpisana 28. julija 1951 v Ženevi (*Recueil des traités des Nations unies*, zvezek 189, str. 137, št. 2545 (1954)), ki je začela veljati 22. aprila 1954, kakor je bila dopolnjena s Protokolom o statusu beguncev, ki je bil sklenjen 31. januarja 1967 v New Yorku in ki je začel veljati 4. oktobra 1967.

Sodišče v zvezi s tem opozarja, da formalno priznavanje stanja begunca, ki je priznanje statusa begunca, povzroči, da ima zadevni begunec vse pravice in ugodnosti, ki so določene z Direktivo za to vrsto mednarodne zaščite in ki zajemajo pravice, ki so enake tistim iz Ženevske konvencije, pa tudi pravice, ki zagotavljajo večjo zaščito in ki izhajajo neposredno iz Direktive ter nimajo ustreznih v tej konvenciji.

Sodišče dalje navaja, da razlogi za preklic ali nepriznanje iz Direktive v bistvu ustrezajo razlogom, iz katerih je mogoče begunca vrniti v skladu z Ženevsko konvencijo. Sodišče v zvezi s tem poudarja, da medtem ko je mogoče z Ženevsko konvencijo v primeru, ko so pogoji, ki omogočajo uveljavljanje navedenih razlogov, izpolnjeni, beguncu odreči načelo nevračanja v državo, v kateri bi bila njegovo življenje ali svoboda ogrožena, **je treba Direktivo razlagati in uporabljati ob spoštovanju pravic, zagotovljenih z Listino, s katerimi je možnost vračanja v tako državo izključena.** Z Listino je namreč absolutno prepovedano mučenje ter nečloveško ali ponižujoče kaznovanje in ravnanje, ne glede na vedenje zadevne osebe, ter odstranitev v državo, v kateri obstaja resna nevarnost, da bo ta oseba podvržena takim ravnanjem.

V teh okoliščinah Sodišče meni, da glede na to, da Direktiva za zagotavljanje zaščite varnosti in skupnosti države članice gostiteljice določa možnost te države, da prekliče status begunca ali da tega statusa ne prizna, medtem ko Ženevska konvencija dopušča, da je begunec iz istih razlogov vrnjen v državo, kjer bi bila njegovo življenje ali svoboda ogrožena, **pravo Unije določa mednarodno zaščito zadevnih beguncev, ki je širša od tiste, zagotovljene s to konvencijo.**

Sodišče meni tudi, da **preklic statusa begunca ali nepriznanje tega statusa ne povzroči, da oseba, ki jo je utemeljeno strah, da bo v državi izvora preganjana, preneha biti begunec.** Tako tudi če ta oseba nima ali nima več pravic in ugodnosti, ki so z Direktivo določene za osebe, ki imajo status begunca, ta oseba uživa ali še dalje uživa nekatere pravice, določene z Ženevsko konvencijo. Sodišče v zvezi s tem pojasnjuje, da **mora oseba, ki je begunec, vsekakor imeti pravice, določene z Ženevsko konvencijo, na katere se Direktiva izrecno sklicuje⁴ v zvezi s preklicem in zavrnitvijo statusa begunca iz zgoraj navedenih razlogov, in pravice, določene s to konvencijo, katerih uživanje ne zahteva zakonitega prebivanja, temveč zgolj fizično prisotnost begunca na ozemlju države članice gostiteljice.**

V teh okoliščinah Sodišče ugotavlja, da **so zadevne določbe Direktive v skladu z Ženevsko konvencijo ter s pravili Listine in PDEU, s katerimi je naloženo spoštovanje te konvencije.** Iz tega sledi, da **je treba te določbe šteti za veljavne.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

⁴ Člen 14(6).